

Kommunens Regning". Jeg finder, det er fuldkommen i Overensstemmelse med Billighed og Retfærdighed, naar man siger, at der af Hensyn til Ublæs altid skal være et Vandsted tilstede, som rummer tilstrækkelig Vand, og da dette vedkommer Kommunen i Almindelighed, bør det ogsaa være et kommunalt Anliggende, men naar disse Vandsteder ved at blive benyttede ligesom blive ruinerede og spolerede, idet Døsfæringen, og alt hvad der omgjerder dem, bliver nedtraadt af Bymændenes Kreaturer, saavel Heste som Kvæg og Svin, anser jeg det rigtigst for at være ikke saa lidet ubilligt, at hele Kommunen skal betale et saadant Vandsted for 1, 3, 4 eller 5 private Mænd fra Byen. Jeg kan derfor ikke antage, at det kan være det ærede Things Mening at ville lade det henstaa saaledes aldeles i det Uklare, men jeg tror, at der maa ske en Tilføjning, som maa blive et Enten-Eller. Enten maa de Mænd, som ville benytte Gadekjæret, eller hvad man nu vil kalde det, til deres private Brug, vedligeholde det med Døsfæring og Sligt samt rense det osv., eller ogsaa maa de give Afkald paa at benytte det. Jeg mener, at vi her staa om trent overfor et lignende Spørgsmaal som det, vi have angaaende de private Veie. Vi have en Lov angaaende disse — jeg tror, det er af 14de Juli 1865 — og deri staa tydeligt nok, at Enhver, som er berettiget til at befære Veien, ogsaa er forpligtet til at vedligeholde den. Her er derimod netop det Modsatte Tilfælde, idet Enhver uden videre i videste Forstand er berettiget til at benytte Gadekjæret, men dets Vedligeholdelse er ham aldeles ligegyldig og har ikke mere at sige for ham end for alle andre Beboere af Sognet. Dette tror jeg er Noget, som splæs i et ikke ringe Omfang; thi under de nuværende Forhold kan jo Enhver drage al mulig Nytte af Gadekjær og Vandbeholdere; men naar de skulle renses, bliver Hensynet igen udført paa hele Kommunens Beføstning. Det var kun disse Punkter, der endnu ikke vare berørte af Andre, som jeg mente, det var min Pligt at fremdrage.

Clausen: Det var nærmest i Anledning af en Yttring, der kom fra det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjær) om, at det forekom ham, at vi Oboere vare noget vanskelige at komme ud af det med, at jeg har begjæret Ordet; men Sagen er den, at det er hos os Oboere, at Hindringen ligger, det er hos os, at der kan tænkes Hindring for, at Loven vil blive til virkelig Gaan. Det er nemlig hos os, at der er Herregaarde — det er saa ofte fremhævet her — og derved kommer det frem, at Byrden bliver noget uligelig fordelt. Dette er jo neppe saa meget Tilfældet i Sylland som paa Derne; i Sylland har man maaske Lov til at kalde sig selv Herremænd, men det have vi ikke, thi hos os er der Herregaarde. Den væsentligste Hindring for, at Godsæieren, naar han bor udenfor Kommunen, kommer

til at svare det, der virkelig kan tilkomme ham i Tilfælde af Snekastning, er jo offener, idet den høitærede Minister har antydet, at man kunde gjøre Vedtagelsen af denne Lov afhængig af, at vi faae en Lov om den interkommunale Befastning. Men der er dog en anden væsentlig Hindring end disse Forhold, og det er, at ved denne Lov gjøres Snekastning til en personlig Pligt. Naar da en Herregaard f. Ex. drives tilbids ved Dagleiere, saa have disse Dagleiere en personlig Forpligtelse til Snekastning, og de kunne altsaa ikke udrette dette Arbejde for Herremændene; men ofte er det saaledes, at endog paa store Herregaarde Arbeidskraften bestaar af unge Landvæsenstælever, som ifølge denne Lov ikke ere pligtige til Snekastning. Følgen deraf er, at Herregaarden i Reglen kommer til at raade over et lille Antal Folk i Forhold til den Snekastningsbyrde, der tidligere paahvilede den. Nu komme alle vi Andre, hvem den personlige Pligt til at kaste Sne paahviler, til at røgte det søggede Arbejde. Man kan vel sige: vi faae Betaling derfor, men en saadan Betaling vil neppe være i Kommunens Interesse; thi Sagen er, at den, der skal passe Arbejdet, er Snefogden, og det kommer da an paa, om han er saa tilstrækkelig paaføende og nøieregnende med Arbejdstiden, som han i Sognets Interesse bør være. Det er mig et meget betænkeligt Spørgsmaal, om ikke Snekastningen kan komme til at koste mange Penge og derved blive en altsaa stor Byrde for Kommunen. — Der er et Par andre Bemærkninger, jeg skal tillade mig at gjøre; det er nærmest med Hensyn til, om Snefogden skal have Løn. Jeg tror virkelig, at dersom Snefogden skal fungere i 3 Aar, saaledes som Forlaget forudsætter, vilde det være urigtigt, om han ikke fik Betaling for sit Arbejde, ligesom Snekastningsarbejdere skulle have det. Vi sige jo, at han vil blive udtalt for at betale stor Møkk, naar han ikke røgter sin Pligt, og det vil i alt Fald være en Opmuntring for ham til at opfylde sin Pligt, naar han faar Løn. — Med Hensyn til Pligtjørser har jeg ikke Meget at sige. Det glæder mig, at der er kommet en Bestemmelse ind i Loven om, at det Dagarbejde, som Snderster og Husmænd tidligere have gjort paa Veie, nu skal falde bort. Den væsentligste Hindring, for at Godsæierne kunde komme til at tage tilbørlig Andel i Udgifterne til Pligtjørserne, vil nu formodentlig blive hævet ved den interkommunale Befastning. Hvad der i Dvrigt kunde være at sige om Loven, er allerede udtalt af forskjellige ærede Medlemmer, og dette skal jeg ikke nærmere gaa ind paa. Det var kun disse saa Bemærkninger, jeg vilde gjøre.

Indenrigsministeren: Jeg ønsker lige overfor den ærede Taler, som nu satte sig, at sige, at naar han tror, at dette Lovforslag vil være til Fordel for de store Gaarde, er det min Overbevisning, at tværtimod det Modsatte er Tilfældet;